

Narva mnt 121 hoone ajalooline ülevaade ja välisviimistluse lahenduse kontseptsioon

Teele Ülesoo

EESTI KUNSTIAKADEEMIA
Kunstikultuuri teaduskond
Muinsuskaitse ja konserveerimise osakond

Teele Ülesoo

**Narva mnt 121 hoone ajalooline ülevaade ja välisviimistluse
lahenduse kontseptsioon**

Narva mnt 121, Tartu, Tartumaa

2022/2023 õppeaasta

Arhitektuuri konserveerimise ja restaureerimise täiendkoolituse lõputöö

Tartu 2023

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	4
HOONEST.....	10
Eksterjäär, katus ja kelder.....	10
Interjäär.....	17
VÄÄRTUSED JA UURINGUTEST SAADUD INFO.....	21
SÄILITAMIS ETTEPANEKUD.....	26
KOKKUVÕTE.....	27
KASUTATUD KIRJANDUS.....	28
LISAD.....	29

SISSEJUHATUS

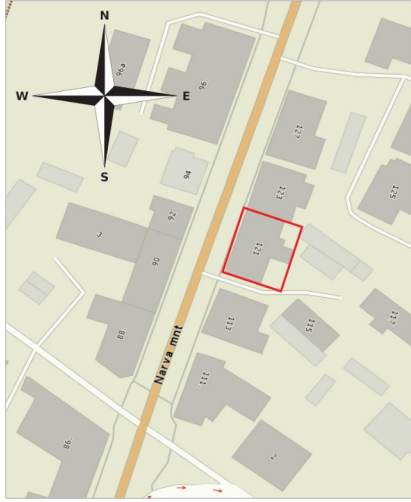
Foto 1: Narva mnt 121 hoone, Tartu

Antud töös on uuritavaks objektiks Tartus, Narva mnt. 121 asuv hoone(foto 1). Hoone on registreeritud ehitismälestisena - numbriga 7064. Hoonele ei ole varasemalt väljastatud muinsuskaitse eritingimusi. Varasemaid sise- ja välisviimistlusuuringud ei ole läbi viidud¹.

Olen eelnevalt osalenud Karlova, Supilinna ja Toometaguse välisviimistlusuuringutes, mis andis idee ka uurida Ülejõe piirkonna puithooneid. Narva mnt hoone sise- ja välisviimistlusuuringute teostamiseks taotlesin loa. Koostasın vajaliku tegevuskava, mis kiideti heaks. Uuringud viidi läbi aprillis ja mais 2023. Uuringuid teostasın mina, Teele Ülesoo - vastutavaks spetsialistikks Kati Männik. Uuringu eesmärgiks on pakkuda hoone välisviimistluse lahendus, mis lähtuks algupärastest toonidest ja dekoreerimisvõtetest. Uuring annab ülevaate hoone viimistlusajaloost ja väärtuslikest detailidest. Täiendkoolituse lõputöö ei tohiks olla sekkuv, selleks otsustasin läbi viia eraldi viimistlusuuringud samaaegselt.

Narva mnt. 121 hoone sai valitud, kuna elan selle hoone ühes korteris ja arvestades maja vanust ja ajalugu tahaksin anda oma panuse maja tuleviku välisilme kujunemisel, mis oleks võimalikult sarnane algupärasele lahendusele.

¹ *Kultuurimälestiste register.7064 Puitelamu Tartus Narva mnt. 121, 19.saj. • Mälestiste otsing • Mälestised (muinas.ee)*

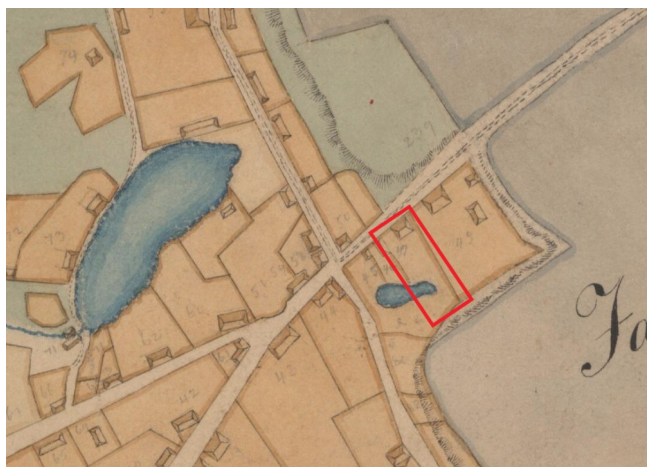
Joonis 1: Kuvatõmmis Delfi kaardilt

AJALOOLINE ÜLEVAADE

Narva mnt. 121 kinnistu on jäänud ajalooliselt kaubanduse peateljeks, kus hargnesid mitmed tagamaa ühenduste. Juba 1680. aasta kaardilt on näha, et on kujunenud kinnistu läheduses ristuvate teede tänavavõrk (joonis 1). Kindlat tõestust varasemale hoone olemasolule ei ole võimalik tuvastada, küll aga 1811. aasta kaardilt juba hoonemahtu koos kinnistunumbriga näha, milleks on olnud 47 (joonis 2).

joonis 1: Tartu linna maade kaart 1680.aastate algus.²

joonis 2: 1811 aasta kaart, kuhu on märgitud kinnistu paiknemine³

² Tartu linna maade kaart 1680.aastate algus. Koopia 1729.aastal. RA.EAA.995.1.6581

³ 1811 aasta kaart "Plan der Kaiserl. Kreisstadt Dorpat" EAA.2623.1.2049 leht 83

Kinnisturaamatust on võimalik välja lugeda, et maja omanikuks on olnud aastal 1839 Alexander Stolzenwald⁴, tõenäoliselt on sama hoone olnud ka 1811 aasta kaardil. Stolzenwaldi kohta infot nappis, küll aga on teada, et selline mees Tartus elas ja oli staabi kapten⁵.

Suured ümberehitused tehti 1883. aastal Friedrich Hübbe projekti järgi, projektilt on näha ka varasemat mansardkatusega hoonet (joonis 3). 1883 aastal on maja omanikud F. Hübbe (foto 2) ja Emilie Kiima. Friedrich Hübbe⁶, kui tuntud Taru projekteeerija on 1880 aastal enamike projektide autoriks, 10 projekti aastas. F. Hübbele kuulus ka saeveski ja ehitusmaterjaliladu. Paljud Tartu ehitusmeistrid omasid mitut kinnistut, millele ehitati majad ja mida oli mõistlik müüa soodsal võimalusel järgmisele inimesele. Hübbe omas ka kahte rüütlimõisa (Mart Siilivask, Tartu arhitektuur 1830-1918)⁷.

foto 2: Friedrich Hübbe 1888 aasta⁸

1921 müüb Emilie Kiima kinnistu Peeter Käärile. 1922 aastal müüb Peeter Käär kinnistu villatööstuse omanikule Karl Niitowile⁹. 1940 aasta 15. novembril natsionaliseerimisel võõrandatakse kinnistu Niitowilt. 1996 tagastatakse kinnistu Niitovitele.

⁴ Narva 115, 117, 119 ja 121. Kinnistutoimik nr. 47. EAA.2381.2.1813

⁵ Akte in Schuldforderungssachen des Revalschen Schneidermeisters Lüdecke wider den Proviantkommissar Stabskapitän Stolzenwald. EAA.29.1.4833

⁶ Peterburi tn 105, kinnistu nr 47, vaestemaa, omanikud Friedrich Hübbe, Emilie Kiima. EAA.2110.1.3446

⁷ Mart Siilivask, Tartu arhitektuur 1830-1918 [2006]. lk 34–35.

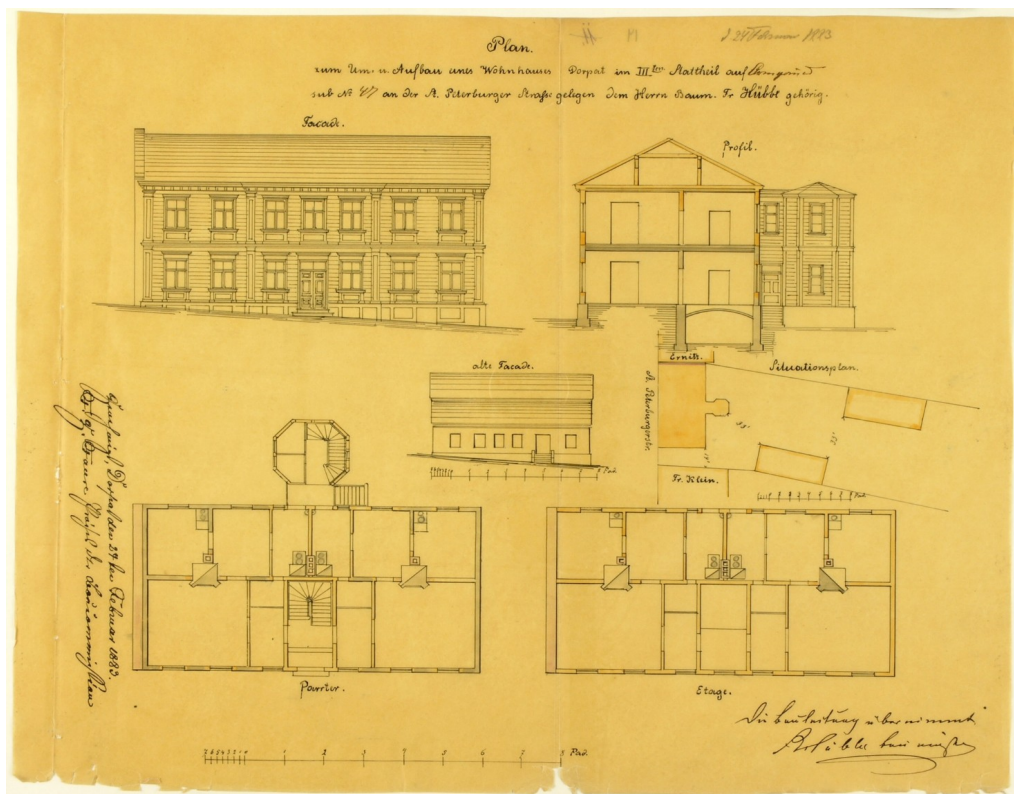
⁸ Eesti Rahva Muuseumi fotokogust ERM Fk 939:43

⁹ Narva 115, 117, 119 ja 121. Kinnistutoimik nr. 47 EAA.2381.2.1813

III1: Hagen, August Matthias joonistus Peterburi tänavast¹⁰

¹⁰ Vaade Tartule Peterburi tänavalt joonistus. Autor Hagen, August Matthias. Tartu Kunstimuseum TKM TR 4002 B 1125

Joonis 3: ümber- ja pealeehitus projekt¹¹

„Minu vanemate kodu oli Narva mäel majas number 121, korter 3, tol ajal oli ta Leningradi tänav. See on poole mäe peal kahekorruseline puumaja ja see jäi sõjatulest alles. See oli Niitovi maja, perekond Niitov elas esimesel korrusel. Meie elasime selle maja teisel korrusel. Elasime seal kuuekesi - mina, minu vend, isa, ema, vanaisa ja vanaema. See oli 3-toaline korter, 25 oli ruutmeetrit suur saal, üks tuba oli 13,7 ja 13,6 ruutmeetrit oli magamistuba. See maja kuulus enne sõda perekonnale Niitov, oli selline Tartu mees. Seal majas meie kõrvalkorteris elas kuni 36. aastani Eesti Kaitseväe ohvitsermajor Friedrich Kure perekond. See maja oli uhke sisehooviga, kus oli ka kaks maja veel omakorda, klassikaline puumaja. Ma mäletan seda, et selles majas ei olnud kraanivett, me olime teisel korrusel, pumbaga kaev oli õue peal, sealt toodi pangega vesi. Aga valamu oli olemas köögis ja must vesi oli võimalik valada valamusse, aga vett ei olnud. Veega klosetti ka ei olnud meil. Meie korteri klosetti oli õue poole keerdtrapist alla minna, trepialune klosetti oli. Tegelikult enne sõda oli vanaisa poolt korraldatud nii, et magamistoas oli uhke niisugune klassikaline kapp, mis oli tegelikult kuiv WC. Meil oli siis sissepääs eest uksest, uked värviliste mosaiikklaasidega uksest olid. Ja siis

¹¹ ümber- ja pealeehitus projekt aastast 1883 EAA.2623.1.121

teine sissepääs oli hoovi pealt, kust toodi küttepuid üles. Kõike seda korterit küttis üks suur Hollandi-stiilis ehitatud valge kahhelkivist ahi. See korter muidugi oli põnev selles mõttes, et ta oli klassikalise Eesti Vabariigi aegse lahendusega, väga uhke sahver oli trepikojas, kus olid nihukesed abiruumid, suured veimevakad, soojustatud kirstud, kuhu pandi 20-30 moosipurki. Seal oli niimoodi, et järgmine maja, 123 oli kolonel Peeter Asmuse perekonna oma olnud enne sõda. Sealt olid kõik üürnikud läinud, see oli pärast sõda läbi ja lõhki Vene rahvusest perekondade käes, olid lennuväeohvitserid oma abikaasadega. Mäletan seda, et selles Wirkhausi majas, mis oli siin õuepealne maja, olid ka vene rahvusest ohvitseride lapsed ja abikaasad pärast sõda. See oli mingi aeg ka Tartu julgeolekukomitee käsutuses või oli ta sõjaväe vastuluure. Ega meile ei öeldudki, aga ma mäletan, siia toodi aeg-ajalt öiste haarangute käigus veoautoga või autoga ülekuulamisele või mis iganes. Sellel krundil oli veel kaev ja see 1941. aasta augusti algul või juulis, kui Punaarmee lahkus Emajõe äärest, see kaev aeti kinni ja sinna on maetud üks inimene, seda kaevu enam peale sõda ei kasutatud, see tasandati ära. Selle koha peal oli kastanipuu. (Tartu Linnamuuseum)¹²

¹² Ülejõe paigad ja lood <https://muuseum.tartu.ee/kaardirakendus/>

HOONEST

Eksterjäär, katus ja kelder

Vundament on maakividest ning tellistest, mis on algselt lubikrohvitud. Maja E nurgas keldri laed võlvitud (lisa 1, lisa 2), kus on näha ka tõenäoliselt kõige vanema ehitusperioodi sepistatud aknatrelle (foto 3). Säilinud 3 keldriakent, kus SE seinaga jääva aknalengi välimisel

Foto 3: NE seinaga keldri aken koos sepistatud aknatrellidega

osal on säilinud kaks algupärast nurkhinge. S nurka jäävas keldriosas on laed ja seinad krohvitud, millele on erinevaid dekoreeritud viimistluskihid (foto 5), viies erinevas viimistluskihis on katnud seinu rullimuster. Keldri kõige omanäolisemaks ja väärtuslikumaks detailiks võib pidada keldriust (foto 4). Barokse dekooriga keldriuks ei ole tõenäoliselt pärit keldrist, tegu võib olla eelmise hoonemahust pärit uksega.

foto 4: Barokne keldriuks

foto 5: keldri seinal paljanduvad rullimustrid

Hoone seinad on palkidest ning kaetud laudvoodriga. Hoone tänavapoolne fassaad on kaunistatud rikkaliku puitdekooriga (foto 6). Hoonel on säilinud kahetiivaline valgmikuga klassitsistlik paraaduks (foto 9), mis kuulub tõenäoliselt esimesse ehitusjärku 19. saj I poolel.

Pilastrimotiividega klassitsistlik paraaduks on viimase suurema remonttöö käigus viimistluskihtidest puhastatud ja üle värvitud. Käepide ja lukuplaad ei ole säilinud. Valgmikul

foto 6: maja tänavapoolne vaade

foto 7:maja hoovipoolne S nurgast vaade

säilinud akendele on söövitatud klaasile muster (foto 11), millist olen kohanud ka Vallikraavi 10 uuringutel osaledes¹³. Ukse leng säilinud koos piirdeliistudega. Akna piirdeliistud säilinud tänavapoolsel fassaadil. Maja kahte korrust eraldab kaarjas puitornament, mida alustab ja lõpetab vahekarniis. Sisemise alumise karniisi all saelõikeornament. Säilinud kõikide tänavapoolsete akende karniisi kohal asuvad kaarjad saelõikeornamentikad. Algupäraseid aknaid ei ole säilinud. Säilinud on maja suures osa laudvooder, säilinud ei ole algset trepikoda koos keerdtrapiga. Laudis on 20-25cm lai. Maja on säilinud algupäraseid räästalaud ja maja katust on lähiminevikus uuendatud. Säilinud ei ole ka vana pööningu akent. Pööningul suurelt näha NE seinast tellistest tulemüüri (foto 10). Hoovipoolne ja maja SW külge on tagasihoidlik ja ei ole kaunisatud erinevate puitornamentiga, puudub ka simss ja liigendavad liseenid. Maja tagumisel küljel on osaliselt säilinud akende alumised karniisid ja kaks algupärast nurgalauda. Maja NE külge ääristab tellistest tulemüür.

Majal on viilkatus. Säilinud on vanad pennid ja sarikad. Lähiajalos on katust vahetatud *classic* katusepleki vastu. Katuse vahetus on teostatud väga halvasti, nii puidutöö, kui ka vale materjali näol (foto 10).

¹³ Vallikraavi 10 viimistlusuuringute aruanne. 2019.OÜ Virk.lk 34.

foto 8: maja E nurgast vaade

foto 9: maja tänavapoolne klassitsistlik välisüks

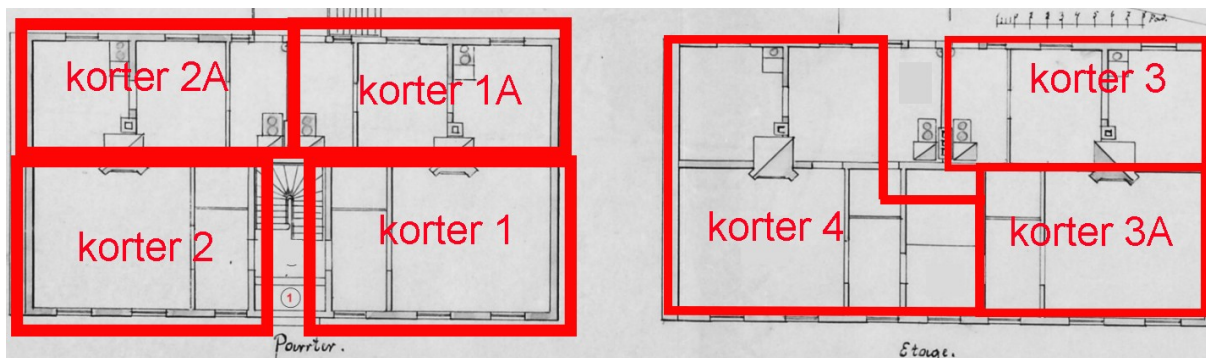
foto 10: vaade pöönigult NE seinale

foto 11: Väliukse valgmik, kus klaasil on näha söövitatud mustrit

Interjäär

Majas on hetkel kokku 7 korterit (joonis 4). Alumises kahes tänavapoolses (tänavapoolne

Joonis 4: korterite jaotus majas

sissepääs) korterites on seintes pealmised tänapäevased viimistluskihid, mille all võivad säilinud olla esimese ehitusjärgu (19.saj algus) kroovid ja viimistlus. Alumise korruse kaks hoovipoolset korterit on lähiminekis remonttööde käigus planeeringut muudetud. Korter number 1A on säilinud palkidel tapeedifragment(foto 12). Tapeet võib olla pärit 19.sajandi algusest.

Foto 12: Tapeedifragment korterist 1A

Teise korruse korteritest nr. 3A ja 4 on säilinud 19.sajandi II poole 25-30 cm laiune põrandalauad (foto 16). Korter 4 on säilinud kaks siseust (foto 13), koos messingust ukse linkide, hingede ja lukuplaadiga (foto 14, foto 15). Selliseid uksehingi on säilinud ka Meeri mõisas, kus hing on ise tsinkimata metallist aga hinge nupp on messingust¹⁴. Säilinud on ka ühe ukse piirdeliist. Väärtuslik on ka suur kolme tuba läbiv hollandi-stiilis ahi (foto 17), mis siiani on kasutusel. Ühe ukse asukohta on muudetud. Korter 3 remontööde käigus paljandus rullimuster. Hoovipoolne trepikoda on lähminevikus uuesti ehitatud. Tänavapoolne trepikoda on algupärase mahuga. Sekundaarsed kihid katavad alumisi tõenäoliselt algseid viimistluskihte.

foto 13: Korter 4 tahveluks ja piirdeliist

¹⁴ Meeri mõisa ehitusuuring,2022,OÜ Virk.lk:56

foto 14: Korter 4 tahvelukse messingust käepide ja lukuplaat

Foto 15: Säilinud messingust ümarpeaga uksehinged

foto 16: säilunud põrand korter nr 4

foto 17: säilinud ahi korter nr 4

VÄÄRTUSED JA UURINGUTEST SAADUD INFO

Narva mnt. 121 hoone on kõige rikkalikumalt kaunistatud puithoone antud tänaval, mis on säilinud üsnagi terviklikult. Puitmajade ansambel Narva mäel muudab tänavat, kui ka linna olemuse inimsõbralikuks ja väärikaks. Kahekorruselised vanemad puitmajad annavad märku vanade teedevõrgustike kohtumispaigast. Keldrist leitud barokne uks ainult kinnitab varast hoonestuse olemasolu, võlvitud keldrilagi annab ka aimu, et selles osas võis olla veelgi vanem hoonemaht, mis võib jääda Rootsi aega.

Maja laudvooder koos rikkaliku puitdekooriga on märkimisväärne. Uuringute käigus selgus, et maja esimeseks viimistluskihiks on olnud roheline umbra (joonis 5), mis on ka 19. sajandi üks lemmiktoonidest, maja nurgalaud on aga pisut heledam, valge, mida on murtud umbraga (joonis 6). Akende värvitooni ei ole võimalik määrata, küll annab aga aimu valgimikul olevad värvitoonid, mis ei pruugi küll olla sarnaste toonidega, mis olid maja aknaraamid. Valgmiku esimeseks viimistluskihiks on olnud tumepruun (Lisa 6). Kui vaadata sajandivahetuse fotot (foto 18), näeme üsna sarnast värviskeemi. Tume laudis, pisut heledamad nurgalauad, vahekarniis, piirded, karniisidel saelõikeornament ja tumedad aknad. Üksnes mitte ainult puit, kui ehitusmaterjal ei ole väärtuslik, vaid ka viimistlusajalugu, mis annab majale “krokodillinahkse” ajaloolise rüü.

Foto 19: Foto Narva tänavast, Narva 121 maja paremal ERM Fk 358:78

Tähtsale kohale saab ka tõsta varasemast hoonemahust pärit välisust, mis on küll viimistluskihtidest eemaldatud. Kahetiibne uks on hea näide Tartu klassitsimist. Kannelüüridest sambatervik on kui Raekoja plats 12 lihtsustatud versioon(Enriko Talvistu ja Ove Maidla, Tartu mustrid)¹⁵. Valgmik ja selle ümber olev leng on aga Hübbe projekti järgi, mis on juba veel enam väärtuslik sellesosas, et järmine projekteerija on pidanud juba siis ust väärtuslikuks ja esteetiliselt sobivaks, et panna see tänavapoolseks paraadukseks.

Väga väärtuslikuks ja hoone pärliks võib pidada keldri siseust, mis uuringute käigus sai suurema avangu, et mõista varasemat ukse viimistlusjalugu. Barokne siseuks on algupärasalt olnud rohekassisnine, pigem hommikuse taevatooni, kus puidust *Rocaille* (asümmeetriline teokarpi meenutav kaunistusmotiiv) fragmendid ja tahveldiste eenduvad liistud on olnud tumerohelised. Tumerohelised pinnad on kaetud kuldse lasuuriga, mis kohati on ja kohati ei kata pinda (foto 18). Ukse lengil on vähem viimistluskihte kui uksele, lengil puudub ka esimese viimistluskihi toonid. See annab ka aimu, et uks on pärit teisest kohast, küll on aga uksele korralik ja sobiv leng tehtud.

¹⁵Enriko Talvistu ja Ove Maidla, Tartu mustrid [2017].lk 34–35.

Keldri seintelt on näha mitmeid viimistluskihte, kus oli mitmes kihis erinevaid rullimustreid.

Siseruumides on väärtuslikud kõik algsed viimistluskihid, mida ei ole veel uuritud.

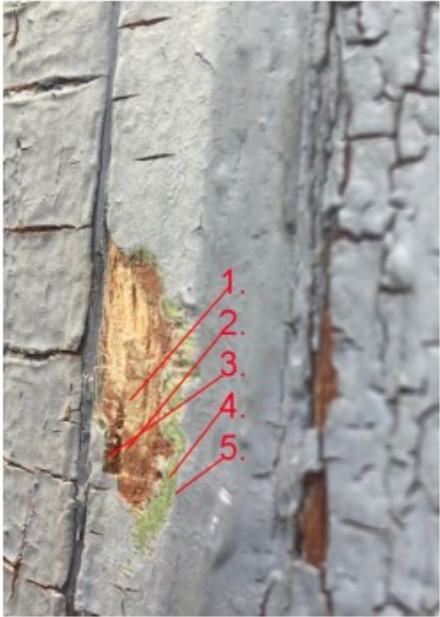

Laiad põrandalauad on suur väärtus mõlemal korteril, ka säilinud siseuksed piirdeliistuga korteris number 4. Üks säilinud Hübbe projektiaegne kahhelkivist valge ahi on Tartule üsna omane.

foto 19: Barokse keldriukse suurem avang

<u>Uuringu teostaja: Teele Ülesoo, Kati Märmik</u>		<u>Kuupäev:</u> 30.04.2023	<u>Kaart nr: 2</u>
<u>Objekt: Narva mnt 121, Tartu</u>		<u>Sondaaži asukoht fassaadil:</u>	
<u>Sondaaži asukoha kirjeldus: Laudis tänavapoolsel küljel.</u>			
<u>Jrk nr:</u>	<u>Vüimistluskihid</u>	<u>Fotod / joonised / märkused:</u>	
0.	<u>Puit</u>		
1.	<u>Ümbra</u>		
2.	<u>Helepruun</u> S 3050 Y30R		
3.	<u>Punakaspruun</u> S 7020 Y20R		
4.	<u>Tumeroheline</u> S 8010 B90G		
5.	<u>Roheline</u> S 3050 G20Y		
6.	<u>Helelilla</u> S 2020 R70B		

joonis 5: sondažikaart laudise toonidest

Uuringu teostaja: Teele Ülesoo, Kati Männik		Kuupäev: 30.04.2023	Kaart nr: 1	
Objekt: Narva mnt 121, Tartu		Sondaaži asukoht fassaadil:		
Sondaaži asukoha kirjeldus: hoovipoolne S nurgaliist.				
Jrk nr:	Viimistluskihid	Fotod / joonised / märkused:		
0.	Puit			
1.	Umbra S 3010 G80Y			
2.	Punakaspruun S 7020 Y20R			
3.	Roheline S 6030 G50Y			
4.	Roheline S 3050 G20Y			
5.	Helelilla S 2020 R70B			

joonis 6: sondaažikaart nurgalaua toonidest

SÄILITAMIS ETTEPANEKUD

Narva mägi on oma asukoha poolest kui pudelikael autodele, kes Jõgeva, Jõhvi või Alatskivi poole sõidavad, autode mass aga tekitab kahju majade konstruktsioonile. Suurimaks ohuks majale on sadevesi, mis autode rööpasse sõidetud tee tekitab. Enim kannatab tänavapoolne rikkalik fassaad. Parimaks kaitseks ja viimistluskihtide säilitamiseks piisaks maja värvimisest. Lahtine värv eemaldada terasharjaga, viimistluskihte vajadusel mitte eemaldada ja värvimiseks kasutada traditsioonilist linaõlivärvi. Maja viimistleda algupäraste toonidega. Maja aknad vanade jooniste järgi rekonstrueerida. Välimine aknaraam värvida algupärast tooni, milleks on olnud laudisest tumedam karupruun.

Laudis, konsolid ja piiretel olevad ümarvormid tumedam rohekas umbra tooni. Liseenid, nurgalauad, piirded akende ülemiste karniiside saelõikeornamendid heledama umbra tooni (lisa 6).

Maja keldri seinte viimistluskihid tuleb dokumenteerida. Keldri siseuks tuleb säilitada asukohas. Mehaaniliselt avada algset viimistluskihti. Uksele jätta 10x10 cm suurune korrapärane ruut pealmistest viimistluskihtidest, et oleks võimalik järgmistel põlvedel pealmiseid kihte uurida. Ukse esimest viimistluskihti võib retušeerida minimaalset, kui tekivad ajalooliselt vastuolevad esteetilised mitte sobivad kaod. Ustel teha parandused kitiga ja retušeerida linaõlivärviga.

Keldri NE sein aken koos aknatrellidega tuleb säilitada asukohas, mis on kastusel olnud enne tule müüri ehitamist.

Enne suuremaid remonttöid tuleb uurida kõiki maja siseseinu, et teha kindlaks kas võib olla väärtuslike viimistluskihte. Uuringuid peab läbiviima pädev spetsialist, kes kõik leiud dokumenteerib. Kahhelahi säilitada ka siis, kui kaob selle funktsioon. Uksed ja piirdeliistud säilitada,

Katus asendada valtsitud katuseplekiga. Täpsema juhise katuse rekonstrueerimisel annab pädev spetsialist.

KOKKUVÕTE

Narva mnt 121 hoonet võib lugeda Tartu väga väärtuslike ehitiste hulka. Väärtus ei seisne vaid külluslikult dekoreeritud fassaadist vaid ka ehtusetappilisest erinevusest, mis on silmaga eristatav. Maja hetkeolukord on üldiselt rahuldav, suureks miinuseks on autode suur liiklus, mis tekitab sadeveega liigset niiskust ja tolmu. Parimaks lahenduseks tervele tänavale oleks ühe autorea kaotamine. Hetkel käib liiklus linnasuunda üks rada ja linnast välja kaks rada. Hoone ees on alla meetrine kõnnitee riba, mis ei anna piisavalt vahemaad, et päästa maja sadevee pritsmetest. Parimaks lahenduseks oleks ühe linnast väljuva rea muutmine rattateeks. Minu töö on tänu samagsele viimistlusuuringute läbiviimisele saanud infot, mis annab võimaluse hoonet viimistleda algupäraste toonidega. Korteriühistu on nõus, et hoone vajab kiiremal korral uut linaõlivärvi kihti.

Maja kõige uhkemaks leiuks võib pidada barokset ust, mis on saanud ka suurt tähelepanu terve maja elanikelt. Kõik maja elanikud mõistavad ja saavad aru ukse väärtusest ja tahavad parimat lahendust, et uks säiliks ja eksponeeritakse parimal võimalusel.

Narva mnt. 121 hoone on saanud põhjalikuma uurimuse, mis annab võimaluse mõista maja ajaloolist väärtust elanikele, et teha parimaid valikuid, hoone parimaks säilitamiseks võimalikult autentselt. Sekkuvad uuringud viiakse läbi aprillis ja mais, millest koostatakse viimistlusuuringute aruanne.

KASUTATUD KIRJANDUS

Arhiivi allikad

Narva 115, 117, 119 ja 121, Kinnistutoimik nr. 47, EAA.2381.2.1813

Eesti Muuseumide Veebivärv Tartu Kunstimuuseum TKM TR 4002 B 1125

Eesti Rahva Muuseumi fotokogust ERM Fk 939:43

Карты и планы города Юрьева, EAA.2623.1.2049

Publitseeritud allikad

Tartu arhitektuur 1830-1918, Historitsism ja juugend Mart Siilivask.2006

Eesti linnaehituse ajalugu. Keskajast tsaariaja lõpuni. Lilian Hansar.2019

Tartu mustrid. Enriko Talvistu ja Ove Maidla.2017

Internetiallikad

Ülejõe paigad ja lood <https://muuseum.tartu.ee/kaardirakendus/>

Rahvusarhiiv Virtuaalne lugemissaal, Tartu rahvaloendus rahvaküsitlus 1867 [Tartu 1867 \(ra.ee\)](https://ra.ee)

Uuringud

Vallikraavi 10 viimistlusuuringute aruanne. 2019.OÜ Virk.lk 34.

Meeri mõisa ehitusuuring,2022,OÜ Virk.lk56

LISAD

Lisa 1. Foto keldri võlvist

Lisa 2. Foto keldri võlvist

Lisa 3. Foto ukse lengil tehtud sondaažist

Lisa 4. Illustratiivne digitaalne rekonstruktsioon algupärasest viimistluslahendusest

Lisa 5. Narva 115, 117, 119 ja 121. Kinnistutoimik nr. 47.

Lisa 6. Valgmiku aken

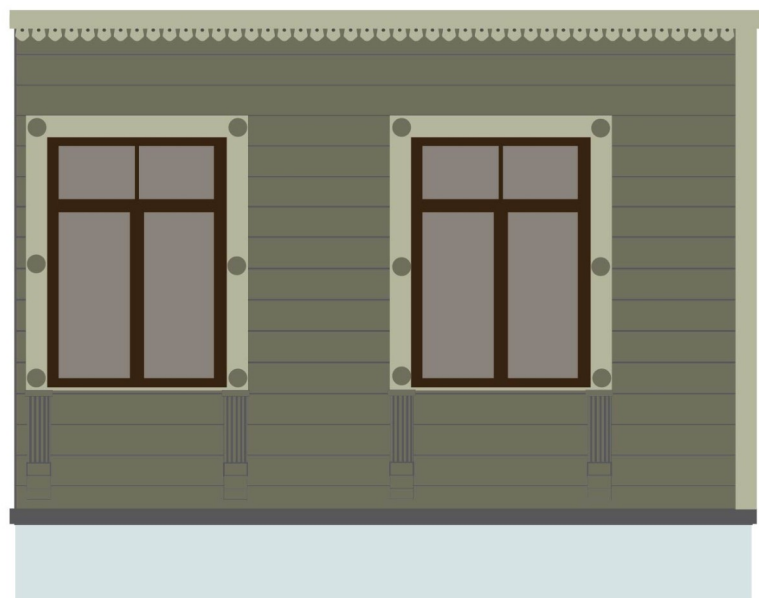
Lisa 1: Völvitud lagi keldris

Lisa 2: Völvitud lagi keldris

Lisa 3. Foto ukse lengil tehtud sondaažist

Lisa 4. Illustratiivne digitaalne rekonstruktsioon algupärasest viimistluslahendusest

Wohnhaus an der Poststraße in Narva
Allreangrund.

Nr.	Besitzer.	Erwerbungs-Urkunde, Kaufsumme, Corroboration.	Rückständiger Kaufschilling.	Deletion.
1.	Felix v. ... Holzenwald,	Kaufvertrag mit dem Friedr. v. ... v. l. d. d. 1839, cor. d. 28. d. d. ... 59, mit 6500. mit ...	6,000. Nicht Rückständig.	Deletion
2.	Nikolai v. ... Alexandra ... Anton ... Konrad ... Anton ... Anton ...	Leihe	—	—
3.	Friedrich Hübner	Kaufvertrag mit 5500 Rub. ...	—	—

Lisa 5. Narva 115, 117, 119 ja 121. Kinnistutoimik nr. 47. EAA.2381.2.1813
Hüpoteeği seadmise dokument, kus on näha ka omanikud.

Lisa 6. Valgmiku viimistluskihid avangus.